

Mevrouw Annelies VERLINDEN
Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing
Wetstraat, 2
1000 BRUSSEL

Uw ref. :

Onze ref. : wd/mda/od/mib/cf/ks/ama/mla/sl/avb/elm

Bijlage(n) :

Namen, 13 februari 2024

Geachte Mevrouw de Minister,

Betreft: Politiezones en hulpverleningszones – overheidsopdrachten

We hebben kennisgenomen van het Koninklijk Besluit van 3 december 2023 tot vaststelling van het drempelbedrag voor delegatie wat betreft de buitengewone dienst van politiezones (*B.S., 2.1.2024, ed. 2*), en we danken U ervoor.

Er zijn echter nog andere technische aanpassingen nodig die in de praktijk zorgen voor een vlottere en correctere verwerking van overheidsopdrachten voor politie- en hulpverleningszones.

Bestelbonnen

Om ten volle uitvoering te geven aan de mogelijkheid voor de raad om zijn bevoegdheden te delegeren aan de zonecommandant of korpschef voor opdrachten van beperkte waarde (wet op de civiele bescherming, art. 85, §1, derde lid; WGP, art. 33, §2, derde lid), zou het ook aangewezen zijn om artikel 56, §1, van de koninklijke besluiten van 19 april 2014 en 5 september 2001 betreffende de boekhouding van de hulpverleningszones en politiezones aan te passen door de woorden “voor de verzending” te schrappen zodat de bestelbonnen achteraf door het college kunnen worden goedgekeurd. Anders moeten de gemachtigde ambtenaren, zelfs indien zij door de raad gemachtigd zijn om opdrachten met beperkte waarde te plaatsen, nog steeds wachten tot de bestelbon door het college is goedgekeurd voordat zij de bestelling kunnen plaatsen.

In ditzelfde licht zal ook artikel 54 van het KB van 5 september 2001 moeten herbekeken worden zodat de vastlegging kan gebeuren na het opstellen van de bestelbon door de gemachtigde ambtenaar.

In het geval van de PZ's bepaalt artikel 44, lid 2, van de WGP het volgende: “[De korpschef] staat in voor de leiding, de organisatie en de verdeling van de taken binnen het lokaal politiekorps en de uitvoering van het beheer van dit korps. Hiertoe kan de burgemeester of het politiecollege hem sommige van zijn bevoegdheden delegeren”. De artikelsgewijze commentaar bij het wetsontwerp (Parl. St., Kamer, 1997-1998, nr. 1676/1, p. 31) geeft als voorbeeld “het ondertekenen van bestelbonnen voor beperkte aankopen in gewone dienst”.

Maar dat is niet voldoende: aan de ene kant kan de korpschef delegatie krijgen voor alle overheidsopdrachten van beperkte waarde, met inbegrip van kleine overheidsopdrachten op de buitengewone dienst; aan de andere kant geldt deze delegatie voor het ondertekenen van bepaalde bestelbonnen niet voor andere personeelsleden van de PZ. Zij kunnen ook delegatie krijgen voor overheidsopdrachten. In ieder geval is er geen equivalent in de wet op de civiele bescherming.

Delegatie van de raad aan het college voor overheidsopdrachten op de gewone dienst in de politiezones en de hulpverleningszones: rechtspraak van de Raad van State

Artikel 33 van de WGP bepaalt dat voor politiezones, hoewel de raad in principe de methode voor het plaatsen van overheidsopdrachten kiest en de voorwaarden vaststelt, hij de uitoefening van zijn bevoegdheden kan delegeren aan het college “binnen de perken van de daartoe op de gewone begroting ingeschreven kredieten”.

Op dezelfde manier bepaalt artikel 85 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele bescherming voor de hulpverleningszones dat de raad zijn bevoegdheden inzake overheidsopdrachten kan delegeren aan het college “binnen de perken van de daartoe op de gewone begroting ingeschreven kredieten”.

De meeste, zo niet alle, raden van de politiezones en de hulpverleningszones hebben delegaties verleend aan de colleges om de gunning van overheidsopdrachten met betrekking tot de werking van de zones te vergemakkelijken en te versnellen. Gezien hun doel zullen dit meestal overheidsopdrachten of meerjarige raamovereenkomsten voor leveringen of diensten zijn (zelden voor werken).

In zijn arrest nr. 255.107 van 24 november 2022 oordeelde de Raad van State echter dat “het voor de toelaatbaarheid van de delegatie aan het college niet volstaat dat de overheidsopdracht door haar voorwerp [...] onder de gewone begroting van de politiekezone valt. De federale wetgever machtigt de raad slechts om zijn bevoegdheden te delegeren indien de betrokken overheidsopdracht reeds het voorwerp uitmaakt van kredieten die in de gewone begroting zijn ingeschreven” (vrij vertaald; onderstreping toegevoegd).

De RvS voegt eraan toe: “Zoals de partijen overeenkomen, is deze bepaling moeilijk te verenigen met een delegatie van bevoegdheden met betrekking tot een meerjarige overheidsopdracht”.

En besluit: “Het komt de Raad van State niet toe om zich uit te spreken over de relevantie van het voornemen van de wetgever om de mogelijkheid om de keuze van de gunningsmethode en de vaststelling van de voorwaarden van een overheidsopdracht - die in beginsel vóór de gunningsprocedure plaatsvinden - te delegeren, te beperken tot kredieten die reeds in de gewone begroting van de zone [...] zijn ingeschreven, terwijl deze kredieten in beginsel slechts moeten worden ingeschreven vóór het aangaan van de budgettaire verplichting, die bij het sluiten van de overheidsopdracht plaatsvindt. Het Hof kan slechts vaststellen dat de wetgevende machtiging niet contra legem kan worden geïnterpreteerd [...]”.

Opgemerkt dient te worden dat de vraag zich niet voordoet bij delegaties die betrekking hebben op overheidsopdrachten die op buitengewone basis worden gegund, aangezien zowel de WGP als de wet op de civiele bescherming verwijzen naar *“uitgaven die vallen onder de buitengewone begroting”*, zonder dus te vereisen dat ze in feite al in de begroting staan, zoals ook de Raad van State heeft vastgesteld.

Om de colleges van de politiezones en de hulpverleningszones in staat te stellen meerjarige overheidsopdrachten te blijven gunnen op basis van delegatie op de gewone begroting, moeten de artikelen 33 van de WGP en 85 van de wet betreffende de civiele bescherming dan ook onverwijld worden gewijzigd, zodat de mogelijkheid om bevoegdheden te delegeren nu ook betrekking heeft op uitgaven *“op de gewone dienst”*.

Naleving van betalingstermijnen

De Commissie voor de overheidsopdrachten werd gevraagd een voorontwerp van Koninklijk Besluit te onderzoeken tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 14 januari 2013 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten. Dit met het oog op de aanpassing van de betalingsregels. Het doel is om de dubbele termijn - voor de verificatie aan de ene kant en voor de betaling aan de andere kant - af te schaffen en één enkele termijn toe te passen die zowel de conformiteitscontroles en andere verificaties als de betalingsverrichtingen omvat, en dit alles binnen 30 dagen. Hiermee wordt gevolg gegeven aan het arrest van 20 oktober 2022 van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) in zaak C-585/20.

Het voorontwerp van Koninklijk Besluit voorziet wel in de mogelijkheid voor de aanbestedende overheid om af te wijken van de regel en de enkele verificatie- en betalingstermijn te verlengen onder zeer strikte voorwaarden, in het bijzonder het feit dat deze afwijking objectief gerechtvaardigd moet zijn door de bijzondere aard of kenmerken van de overheidsopdracht, en het feit dat de enkele verificatie- en betalingstermijn niet meer dan 60 dagen mag bedragen.

Voor ons was er echter een andere oplossing mogelijk, overeenkomstig de Europese Richtlijn 2011/7 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties.

Inmiddels heeft de Europese Commissie echter bij het Europees Parlement een voorstel van verordening ingediend betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (COM(2023) 533 final), als opvolger van bovengenoemde richtlijn. Het voorstel voorziet in een betalingstermijn van 30 dagen en *“bij wijze van uitzondering [...], maar alleen wanneer dat strikt noodzakelijk is vanwege de specifieke aard van de goederen of dienste [die het werk omvatten]”*, een verificatieprocedure van maximaal 30 dagen. Met andere woorden, de voorgestelde Europese verordening legt in wezen dezelfde regels vast als die welke al op nationaal niveau zijn voorzien.

Hoe dan ook, ongeacht de wetgevende methode die op Belgisch niveau wordt gebruikt, zodra een Europese verordening van kracht is en rechtstreekse werking heeft, zonder dat ze in principe moet worden omgezet in nationale wetgeving, weten we nu wat in de min of meer nabije toekomst de regels zullen zijn voor betalingstermijnen. Om te vermijden dat de politiezones en de hulpverleningszones te laat betalen en dus verwijlintersten moeten betalen - die momenteel 12% bedragen! - moeten de wet op de geïntegreerde politiediensten en de wet op de civiele bescherming zodanig worden gewijzigd dat de politiecolleges of de colleges van de zone hun bevoegdheden om overheidsopdrachten uit te voeren kunnen delegeren aan een echte gemachtigd ambtenaar, of op zijn minst hun bevoegdheden om het te betalen bedrag te controleren en te valideren.

Wij danken U bij voorbaat voor de aandacht die U hieraan schenkt en staan ter beschikking indien U bijkomende inlichtingen wenst.

Hoogachtend,

Maxime DAYE
Voorzitter van de Union des Villes
et Communes de Wallonie

Olivier DELEUZE
Voorzitter van de Vereniging
Stad en Gemeenten van
Brussel - Brulocalis

Wim DRIES
Voorzitter van de Vereniging van
Vlaamse Steden en Gemeenten
VVSG

Conseiller expert : Mathieu LAMBERT, UVCW, tél. 081 24 06 32, mathieu.lambert@uvcw.be

Verantwoordelijke studiedienst: Sacha LEFEVRE, Brulocalis, tel. 02 238 51 55, sacha.lefevre@brulocalis.brussels

Stafmedewerker: Assia VAN BRANDT, VVSG, tel. 02 207 54 43, assia.vanbrandt@vvsq.be